

Dalje trdijo, da bi niveau učiteljske naobrazbe nujno padel, če bi se na učiteljska nastavljal absolventi višjih pedagoških šol, ker ti nimajo zadostne strokovne naobrazbe. Za to svojo trditev nimajo nobenega stvarnega argumenta, ker nobeden izmed gospodov profesorjev ne pozna višje pedagoške šole in še par dni pred obnim zborom se je eden g. referentov obrnil do absolventov v p. š. za informacije.

Nasprotno je na anketi 28. septembra gospod predsednik Jeran podal naziranje, ki je prevladalo na sestanku profesorjev v Brodu, da imajo absolventi višjih pedagoških šol iz didaktičnih in praktično-pedagoških vidikov gotovo prednost pred akademiki, dasi niso znanstveno slabše podkovani. Izjave poedincev, ki so nekaj slišali tu ali tam, niso merodajne.

Še manj je utemeljena trditev o nižjem niveau učiteljske v drugih delih države; ne samo neutemeljena, tudi neresnična in sloni na popolnem nepoznavanju faktičnih razmer.

O vrednosti študija na višjih pedagoških šolah je že davno odločila merodajnejša instanca, to je prosvetni svet, ki je odredil način in obseg študija ter tudi izenačil diplomске izpite na v. p. š. z onimi na vseučilišču. Isti prosvetni svet je sestavljal učni načrt za učiteljska. Gospodom univerzitetnim profesorjem, ki so v prosvetnem svetu, boste vsaj prisodili toliko razsodnosti, da vedo, zakaj je kateri absolvent sposoben.

Končni izpiti se delajo navadno zato, da se dokaže neka sposobnost, ter je logično, da vsaka naredba o izpitu mora imeti tudi označeno svrhu, za kaj se usposablja z izpitom. zato bi bil cel Pravilnik o diplomskem izpitu za učitelje na učiteljskih brez člena 14. brez pomena in je zahteva po ukinitvi tega člena naravnost nesmiselna.

Na podlagi diplomskih izpitov, ki so enaki onim na vseučilišču, je prosvetni svet tudi stavil predlog, da je v Pravilnik o izpitu prišel člen 14., odst. 2., da lahko polagamo po dveh letih prakse profesorski izpit kakor filozofi.

Z zahtevo po ukinitvi tega člena nam odrekate pravico do polaganja profesorskega izpita.

Komu jemati pravico do izpita je vsaj po pojmovanju sedanje dobe — nedemokratsko. Ali se morda bojite, da bi tudi ti izpiti ovrgli Vaše trditve o nesposobnosti sedanjih učiteljev za visokošolski študij?

Zahtevate ukinitve čl. 161., ki daje absolventom višje pedagoške šole pravico do I. kategorije. Če bi staval tako zahtevo kak političen faktor, bi to še bilo razumeti, ali da jo stavi državni uradnik, je nerazumljivo. Kaj pridobite, če se nam vzame I. kategorija? Vsekakor je to znak nekega čudnega pojmovanja solidarnosti in medsebojnega podpiranja v borbi za obstanek med državnimi nameščenci, predvsem znak pomanjkanja vsakega socialnega čuta. Čudno se zdi, da zase zahtevate izboljšanje materialnega stanja, ko ga istočasno hočete znižati drugim, ki žive ravno tako slabo kakor vi.

Zahteva po ukinitvi višjega tečaja pedagoške šole — ne pedagoškega tečaja, čas je že, da bi enkrat znali, da je to z zakonom ustanovljena samostojna višja šola — mora zadeti na odpor vsega učiteljstva.

Zahtevate zatvoritev višjega tečaja ped. šole in obenem nam odrekate sposobnost za visokošolski študij. Milostno nam dovoljete dva letnika — dalje pa ne.

Kdaj bo prodrlo tudi pri nas prepričanje, da je znanost svobodna in vsakomur dostopna, ne samo privilegirancem?

V Nemčiji in Avstriji je dovoljen učiteljem pod gotovimi pogoji dostop na vseučilišče. Nemška univerza v Jeni, ki gotovo ni slabša kakor naša, je priznala študij naših učiteljev na pedagoški šoli kot ravnopraven. (Slučaj, dr. Spašić!)

Priznavamo, da sedanja pedagoška šola še ne odgovarja idealom, ki si jih je postavilo učiteljstvo, ali to, kar imamo, si ne damo vzeti, niti za ceno pedagoške stolice na filozofski fakulteti, temveč hočemo to, kar imamo, še izpopolniti. Čudno, da so se gospodje spomnili učiteljske izobrazbe šele sedaj, ko žele učitelji sami vzgajati svoj naraščaj. Učiteljstvo je samo mnogo razpravljalo o svoji izobrazbi in sklicalo celo anketo o tem, ali gospodov ni bilo blizu razen dveh častnih izjem.

Trditev, da § 161. fin. zakona nasprotuje čl. 64. in 65. uradniškega zakona, kaže, da ne razumejo zakona, ali bolje, ga nočejo razumeti. Resnica je, da je čl. 161. fin. zakona popolnoma v skladu s čl. 65. in 66. uradniškega zakona.

Glede zadnje zahteve, da se rezervira profesorski naslov samo za akademične filozofe, se nam ne zdi vredno razpravljati v sedanjih dobi, stradamo ravno tako pri profesorskem kakor pri učiteljskem naslovu. Povdarjamo, da se nismo borili za nobene naslove, niti za profesorski — zato ga lahko obdržite zase.

Čopič.

NOTE

za petje, klavir, violino
i t. d. za šolo in domZa naročilo
zadostna dopisnica.
(G. učitelj poseben popust.)dobavlja po najnižji ceni
„MATIČNA KNJIGARNA“
LJUBLJANA

Popravek.

Pozivno na 26. čl. zakona o tisku prosim, prinesite v eni prihodnji številki Vašega lista k članku

»K razčiščenju razmer v Prekmurju«, ki je bil objavljen v 12. številki »Učiteljskega tovariša« dne 25. okt. t. l. in sicer v 2. koloni na 3. strani, naslednji popravek:

Ni res, da bi bil članek Toronji Julijo v 18. in 19. številki »Népujsága« poln neresnic, res pa je, da v tem članku ni resnic ne odgovarjajočih trditev.

Ni res, da bi v omenjenem članku Toronji J. podtikal tov. Hočevanju dejanja, ki jih ta ni zagrešil, res pa je, da se mu ne podtikajo nobena dejanja, ki jih ne bi zagrešil.

Ni res, da bi v svojem članku Toronji J. pripovedoval, da se je začel razdor med učiteljstvom v Prekmurju na sestanku učiteljev v Mariboru, kjer bi tov. Hočevan v pričo zastopnikov oblasti zahteval odstranitev domačega učiteljstva rekoč: »Ven z madjaronile«, res pa je, da Toronji J. kaj takega nikoli ni pisal.

Ni res, da bi Toronji J. pisal, da so nekateri domačini protestirali proti nastopu tov. Hočevarja, res pa je, da kaj takega Toronji J. nikoli ni pisal.

Ni res, da bi Toronji J. v »Népujsága« z lažmi pital tovariše, ki ta list čitajo, in to z namenom, da bi rovaril proti slovenskemu učiteljstvu, res pa je, da Toronji J. ne pita z lažmi slov. učiteljstvo in ne rovari proti slov. učiteljstvu.

V Turnišču, dne 1. XI. 1928.

Julij Kontler-Toronji.

Ideja samoizobrazbe.*

(Konec.)

Mnogi in mnogi radovi, na koje se još i danas polažu velike nade, ostaju za praktično vaspitanje bez ikakve vrednosti. Zašto? Zato što su svi ti radovi postali pod uticajem spiritualističke metafizike koja vodi fikciji, dok je za vaspitača uvek u pitanju jedna konkretna ličnost, koju on treba da razvija u izvesnom smeru.

Ovome factu valja dodati i drugi, koji apsolutno onemogućava Psihologiji uspeh koji joj za vaspitanje drug Osterc pridaje. Današnja Psihologija, pa ma ona bila i Nova Psihologija i Psihoanaliza kako veli drug Osterc, posmatra dete uzeto samo za sebe, bez veze sa sredinom u kojoj ono živi. I samo taj fakat je dovoljan pa da pokaže svu iluzornost vere u Psihologiju da je ona tako moćno sredstvo u rukama vaspitača. Jer fizička i socijalna sredina u kojoj deca žive od presudnog su uticaja na dečji kačko fizički tako i duhovni život.

Zamislimo decu, koja se radaju od sifilitičnih, tuberkuloznih, alkoholnih i raznim polnim bolestima zaraženih roditelja. Zamislimo kakve rezultate daju proučavanja te dece u anatomskom, fiziološkom i psihičkom pogledu? A više od svega toga zamislimo život dece Radničke Klase? Kod nas ih ima na stotine hiljada zaposlenih pod najgubljim uslovima. Više od 2000 ima ih u samim rudnicima počevši od 12—18 godine. Među njima ima ih više stotina i ženske dece. U samoj Sloveniji 78% uposlene dece radi u rudnicima kamenoga uglja a 21-3% u majdanima olova. Uslovi rada ove dece su užasni. Njihov rad traje od 9—12 časova dnevno. Nadnica njihova je bedna, hrana i stanovi nikakvi. Mnogi stanuju u zajedničkim sobama u kojima ima i ženske dece ispod 18 godina. Ovakvi životni uslovi degenerišu ovu decu i fizički i duhovno. Svetska statistika uči, da su svi pedagoško-psihološki koraci, učinjeni u smeru sreze i napretka ove dece ostali bez uspeha.

I pred ovu decu treba da stupi vaspitač s mišljenjem druga Osterca, da se potreba za razvijanjem socijalnog osećanja razvija iz pedagoške svrhe sama po sebi i da čovek s harmoničnim razvijanjem je sam po sebi socijalan, dobar. Ironija! Trovano u utrobi majke; odraslo u smradu, jadu i čemeru; još ne očvrstlo eksploatisano do srži; u moralnom pogledu sravnjavano do životinje, da se harmonično razvija i da je kao tako već socijalan, dobar čovek! Međutim stvarnost je sasvim suprotna tim lepim željama. Jer iz sredine ove dece rekrutuju se svi stupnji dečje žrtve počevši od nesrećnika do zločinaca.

I šta može ovde da učini Nova Psihologija i Psihoanaliza? Šta će da rade Nova Psihologija i Psihoanaliza sa ovom jadničadi koje je ubila fizička i socijalna sredina? Šta vredi tu vaspitaču poznavanje pitanja o refleksima mozga i njegovo većito etiziranje? Šta vredi njegovo izazivanje iluzije o sreći, kad im je život mračan, pun nesreće, bez osmeha? Ne vredi ništa.

A šta vredi? Vredi proučavanje fizičke i socijalne sredine u kojoj se rađa i živi dete. Ovo proučavanje sredine u kojoj dete živi daje snage pedagogu da postane pravi vaspitač pošto je dobro razumeo ovu decu. Bez ovoga znanja pedagog ostaje nemoćan da shvati i razume vaspitanika pa ma on znao na izust svu Novu Psihologiju i Psihoanalizu. Njegovi napori da individualnim vaspitanjem izmeni članove društva a time i samo društvo najveća je današnja zabluda pedagoga.

Na suprot tome dete je od prvoga svoga stupanja u život socijalno biće. Sav njegov fizički i duhovni život izložen je socijalnome

* Ta članek je poslao »Učit. Tov.« tov. Dragiša Mihajlovič, kot odgovor na članek tov. Osterca. Priobčujemo ga, kakor doslej vse druge v tem oziru.

Uredn.

„Izbrala sem“

pravi razumna Mica. „Med vsemi snubci tistega, ki mi je prinesel RADION. On misli na to, da sebi in meni olajša življenje, kot to dela RADION pri perilu. Z RADIONOM ni več mučnega pranja in mencanja, ker pere sam.“

Varuje perilo!

Nemogući da to ovde tretiramo, napominjemo samo to, da je drug Osterc ovde sasvim podbacio, jer treba da zna ova Istorijska utvrđena fakta: a) Revolucije su najjači izvori za sretanje pedagoške prakse i teorije i b) Istorijska u Rusiji, kao god i u celome čovečanstvu, ide napred a ne nazad.

Drag. M. Mihajlovič.

SLAVKO MROVLJE:

O višjih pedagoških šolah, kreditih in podporah.

Kar smo pričakovali, to se je uresničilo! Oni tovariši, ki niso pričakovali, so obsedeli! To šolsko leto je bil dovoljen kredit v višini polovice prejemkov za slušatelje višje pedagoške šole. Pri podporah »Obl. odb.« so bili vsi »gotovi« spregledani in ako ostane pri sedanjih praksi, se bo število »gotovih« absolventov višje ped. šole večalo, a ostali »gotovi« bodo čakali boljših časov! Tako je bilo letos mnogo tovarišev sprejetih v višjo ped. šolo in sedaj so pred odločitvijo: študijski čas direktno »prestradati«, ali pa opustiti misel na ped. šolo!

Pedagoške šole obstojajo v Zagrebu in Beogradu in jih ob sedanjih finančnih ugodnostih lahko obiskujejo samo domačini in oni, ki bodo dobivali podpore, a vsi ostali naj zopet čakajo. Gotovo je, da bo število prosilcev znatno manjše in izbira za sprejem bo lahka. Ako je sedaj majhen plus, da dobivajo slušatelji višje ped. šole polovico prejemkov, kar je z čašom na »volonterske« čase res plus, naj se skuša dobiti kredit za vse sprejete tovariše!

Nasprotniki višje ped. šole bodo oporekali: »Ako država ne plača slušatelje univerz, zakaj bi pa morala plačevati slušatelje višje ped. šole?« Odgovor je lahek: Nihče ne študira na višji ped. šoli radi tega, da bi izboljšal svoje materialno stanje, ampak samo radi študija predmetov, za katere ima zanimanje in da si poglobi znanje!

Zato pričakujejo vsi oni, ki imajo namen študirati na višji ped. šoli, upravičeno, da bo dovoljen kredit polnih prejemkov, kakor je bilo to od leta 1924.—1926.!

Pletenine vseh vrst, jager perilo, volnene nogavice, rokavice, dežnike, čepice, damske torbice, srajce, kravate i. t. d. kupite po najugodnejši ceni pri ŠTERK nasl.

Miloš Karničnik
Ljubljana, Stari trg št. 18